

לטייל

גליון מס'

18

חיי שרה - תולדות תשפ"ד

תורה

רפב

ליקרימ קמא

שתפתח ליי שביילי השכל עד שאכנס בחדרי התורה הקדושה ואזכה לבנם ולטייל בתורתך הקדושה מחדר לחדר ומפליטין פלטיין ומחיביל להיביל ומכית לעליה ומעליה לעליה

גליון דו שבועי למטיילים בתורת רביה"ק בסדר התורה הזמנית

חיים של תורה

נקודות לחיים מ'התורה הזמנית'

וממנה לא תזוע

להמשיך עם 'אזמרה'

"והזהיר רבנו, זכרוננו לברכה, מאד לילך עם התורה הזאת, פי הוא יסוד גדול לכל מי שרוצה להתקרב להשם יתברך, ולבל יאבד עולמו לגמרי חס ושלום".

במילים אלו, ובעוד לשונות רבות הנשנות שוב ושוב במכתבי של מוהרנ"ת, אנו למדים על כך שתורה רפ"ב אינה ככל התורות, היסוד האדיר שהונח והדרך הקדושה שנסללה בתורה זו, היא כעין בריח התיכון, נקודת המרכז, שעל צירה וסביבותיה נאגדים ומתחברים כל התורות המעשיות והשיחות הקדושות.

ההליכה התמידית מבוקר ועד ערב, עם היסודות העיקריים שנלמדים בתורה זו, אינם מוגבלים ושייכים רק לאותו פרק זמן שבו למדנו את התורה בתוך הספר, נצמדים למילים ולשורות של תורה זו, אלא עיקריה של תורה זו ממשיכים ללוות אותנו גם כאשר אנו נמשך לצעד וללכת עם עוד הרבה תורות קדושות אחרות.

יסוד ההתחזקות וחיפוש הטוב מתוך

עמקות החושך והרע החופה ומסתיר את יופייה של הנקודה הטובה, כתובה במפורש בתורה רפ"ב, אבל בפנימיותם של כל התורות והמאמרים בספרי רבינו הקדושים, נמצא היסוד הזה יורד ובוקע עד התהום בכל תורה ותורה ממש.

ועל כן, בוודאי אין שום מקום לשכוח ולהתנתק חס ושלום מעיקרי הדברים שלמדנו בתורה זו, ואף כאשר אנו נלך ונמשיך ללמוד עוד תורות אחרות, שפתותינו יהיו מרחשות וממללות עדיין את התורה הנפלאה והנשגבה הזאת, שהיא יסוד דרך הקדושה לכל יהודי בכל מדרגה.

בכל תורה יש את 'הנקודה'

השאלה היא, כיצד באמת ניתן להמשיך 'ללכת' ולהתחבר לתורה זו, גם כאשר אנו עוסקים בתורה אחרת המדברת מעניינים שלכאורה הינם שונים לגמרי מרעיונותיה של תורה זו?

והתשובה היא בשתי אופנים:

ראשית, עלינו לזכור בכל לימוד של איזה תורה שנלמד, שלמרות שאנו נפגשים עם מדרגות גבוהות והשגות עליונות הרחוקים מאוד ממדרגתנו בה אנו נמצאים, העיקר הוא לחפש איזה נקודה טובה קטנה ויקרה, שמצד אותה נקודה אנו אכן כן שייכים לאותה תורה. וגם במקומות בהם נראה לנו, כאילו אין לנו שום שייכות עם אותם העצות, מחמת מדרגתנו הנמוכה, נתחזק עם תורה רפ"ב לאמור: בוודאי

יסוד ההתחזקות וחיפוש הטוב מתוך עמקות החושך והרע החופה ומסתיר את יופייה של הנקודה הטובה, כתובה במפורש בתורה רפ"ב, אבל בפנימיותם של כל התורות והמאמרים בספרי רבינו הקדושים, נמצא היסוד הזה יורד ובוקע עד התהום בכל תורה ותורה ממש.

ובוודאי שכל נקודה טובה הכי קטנה מאותה מדרגה נחשבת לפי ערך הקושי שלנו כאילו עשינו את כל המעשים וכיוונו את כל הכוונות בשלמות ממש.

אך מלבד ההתחזקות בקיום כל תורה לאורה של תורה רפ"ב, שומה עלינו להבין, שהלימוד העמוק של תורה רפ"ב מאיר בין השורות והאותיות של כל תורה בליקוטי מוהר"ן. הלימוד וההליכה עם תורה רפ"ב לתמיד, צריך לבוא לידי ביטוי בכך שתמיד נחתור ונחפש, בכל תורה, היכן היא אותה התחזקות מיוחדת, של חיפוש הנקודה הטובה מתוך הרוח נכאה, ואיך דווקא ההתחזקות מתוך מיצרי החושך והשחרות הפוכים את כל הירידות לעליות ומתוך כל הקלקולים צומחים תיקונים נפלאים.

גם אם התורה אותה אנו לומדים מדברת מתאוות ממון או ממעלת הכיסופים והרצונות דקדושה, גם שם בעמקות התורה מאירה אותה נקודה,

שמציאת הטוב, בתוך עמקות החושך היא זו שהופכת את כל הקלקולים ומשיבה בתשובה את כל הרשעים ומטה את כל הבריאה לכף זכות.

לחבר 'אזמרה' ו'איה'

ובפרט ועל אחת כמה וכמה, כאשר אנו זוכים לעבור מתורה רפ"ב לתורה י"ב תניינא, מ'אזמרה' ל'איה', ששניהם יחד התחברו יחד בביאוריו של מוהרנ"ת לכדי תורה 'אחת', שבהם כלולים כל דרכי ההתחזקות וההתעוררות על כל פרטיהם ועליהם דרש מוהרנ"ת את הפסוק "טובים השנים מן האחד... כי אם יפולו האחד יקים את חברו".

שתי הדרכים הקדושות האלו, למרות שהם נראות כסותרות זו את זו, עם כל זה באמת לאמיתה הינן משלימות אחת את חברתה. וכעין מה שידוע על עניין השמחה וההתבודדות, שהאדם צריך להיות כל היום בשמחה, אבל שעה אחת הוא צריך לשבר את ליבו, לראות את חסרונותיו, להתבונן בהם ולשבר את ליבו עליהם.

כך הן שתי התורות הקדושות 'אזמרה' ו'איה'. אזמרה לאלוקי בעודי זו התורה של השמחה, שעיקר הנקודות הטובות מביאות לשמחה ניגונים וריקודים. ובאמת רוב הזמן צריך להיות דבוק בתורה זו, אך באמת, כאמור לעיל, הם משלימים אחד את השני, הרי "כשהאדם כל היום בשמחה אזי בנקל לו לייחד לו שעה ביום לשבר את לבו ולהשיח את אשר עם לבבו לפני השם יתברך כמבואר אצלנו כמה פעמים, אבל כשיש לו עצבות חס ושלום קשה לו להתבודד ולפרש שיחתו", ואם כן השמחה עוזרת ומועילה ללב נשבר כראוי. וכן להיפך, ש"אחר לב נשבר בא שמחה, וזה סימן אם היה לו לב נשבר כשבר אחריו שמחה".

ואם כן, מה טוב ומה נעים, שאנו זוכים לחבר ולייחד עתה בהליכתנו מיד אחר תורה רפ"ב, את תורה י"ב תניינא, לזכות לשמחה וללב נשבר כראוי, לחבר את שניהם את הרוח נכאה והרוח טובה, לעשות מהם ניגון אחד שלם, שכל העולם יתבטל לגודל התענוג שבו.

יו"ל ע"י רשת הכוללים ליקוטי מוהר"ן שע"י ארגון 'לטייל בתורתו' קו לסלסל בתורתו | טעמו וראו כי טוב ה' 04-627-73-13 דוא"ל: 046277313@gmail.com

הצדיק סולל דרך לאתערותא דלתתא שלנו

אחר שבקטע הקודם ביאר ראב"ר"נ שלמרות שרבינו מסר לכל אחד בפרטיות את העבודה להיות חזן התפילה ולדון את כל אחד מישראל לכף זכות, אבל מכל מקום כל זה נעשה בעיקר על ידו, כי הוא יש לו בשלמות את כל הבחינות הנצרכות לחזן התפילה ההגון באמת, ומכוחו ועל ידו יש בכוחו של כל אחד להצטרף ולהתחבר לתפילת החזן לדון את כל ישראל לכף זכות.

עתה מבאר יותר, מדוע עניין זה מסור דווקא לצדיק שגילה את התורה הזאת:

כי הוא אשר בכוחו לברר ולמצוא הנקודות טובות מתוך הרוח נכאה וריבוי הפסולת, גם כמי שנפלא וירד בתכלית הירידה שאין ירידה אחריו ואפילו אם עבר על כל איטורי התורה כמה וכמה פעמים בלי שיעור¹, ועל ידי בירור הטוב הזה בעצמו שמתברר מתוך הקליפות והחושך, הוא עוסק בצנות ולהמשיך משכן ובית תפילה שלא יחרב עוד כמו המשכנות ובתי המקדש והתפילה הראשונים שנחרבו והתמשכנו ונתפסו על עוונות הדור (מוכן כ"ז זה בהלכות השכמת הבוקר ה"כ"ה א' ע"ש)², כי הצדיק הזה עולה ונכ"ל בעצמו עד המדרגה הגבוהה שיוכל להוציא את הרבים³ ידי חובתם, וכ"ל נשמות (קרונו), עד שעל ידי זה יוכל כ"ל אחד שיתקיים אצלו בפרטיות והתבוננת על מקומו ואיננו (קרונו) שכל אחד יוכל לעלות מתוך מדרגתו הנמוכה בכך שהוא יוכל לדון גם אחרים לכף זכות, ועל כן נעשה בכוח קדושתו דרך כבושה⁴ מתורה זו לפי א' אחד ואחד מישראל, כי אף על פי כן למרות שהוא יכול לדון את כל העולם לכף זכות לבד, ואם כן היה אפשר לומר שאין צורך בכלל לעבודתנו הפרטית בעניין זה, מכל מקום הוא צריך ל"ל זה דהיינו שלצורך תקינותו ולימודי הזכות שלו על כלל ישראל בכלליות ובפרטיות הוא צריך שגם אנו נהיה שותפים בעבודה זו, שהרי זהו האתערותא דלתתא שנצרך בכל עבודה ועבודה גם מאתנו כמוכא במקום אחר⁵.

כל אחד לפי בחינתו זוכה להיות חזן

וכ"ל אחד מישראל כפי מה שעוסק ומתגבר להתעורר ולקיים ככ"ל דבריו של רבינו בתורה זו בפשימות דהיינו לחפש נקודות טובות בעצמו ובאחרים ככ"ל לבבו

ושיהיה נמשך גם הניגונים והתפילה ביתר שאת, על בירור הטוב מעבודת הצדיק האמת בחיפוש הנקודות הטובות, אשר בעצמו רוממות מדרגתו - דהיינו כפי מה שהוא נעלה מכל הצדיקים כך מוכרח שיהיה לו ככ"ל פעם ירידה קודם העליה, ובעת הירידה שלו הוא מונח מאד בדעתו למטה, מחמת שנדמה לו שעדיין אינו יוצא כ"ל נגדו יתברך דווקא מחמת מדרגתו הגדולה, עד שמוכרח כביכול להגיע לנקודת ההתחזקות הכי שורשית ומהותית - לחזק עצמו בבחינת שלא עשני גוי (קרונו), שיהיה נתעורר על ידי זה שהצדיק התחזק בבחינה זו, אתערותא דלעילא מצד השי"ת, כמוכא בהשיחות המעשה מצדיק שסיפר אדמו"ר ז"ל⁶ שעיקר שמחתו הייתה דווקא במעשה השי"ת בעצמו שלא עשהו גוי, ומעשה השי"ת הוא ודאי נקי בלא שום פגם אפילו כחוט השערה, עד שנתעורר יותר ויותר לבחינת הניגונים והתפילה בתכלית השי"ת כמובא בהשיחות כמובא שם במעשה, איך שהצדיק הזה התחזקו אצלו השמחה והריקודים בלי שיעור, עד שמישיג מכוח זה ככ"ל פעם השגות יותר גבוהות איך למצוא טוב גם בהגיוע שבגרויעם, ולדון את כולם לכף זכות, שעל ידי זה הצדיק מרומם ומנשא אתם בפלאי נפלאותיו ממקומם ומדרגתם, שיתקיים על ידי זה והתבוננת על מקומו ואיננו כי על ידו נעשים בעלי תשובה רבים, ממקומות ירוחים ורחוקים מאוד, ומחמת שיש בו בחינה גבוהה כזו שהוא שלם בכל מעשיו אבל מתחזק ושמח בעצם נקודת יהדותו, וגם יכול למצוא בכל אחד את הנקודה הטובה שבו, על ידי זה בעצמו תאנים ומתאווים כ"ל הנקודות שבהם (בכל הגרויעים והרחוקים ביותר) להיות עושים ונכ"לים בו, שעל ידי זה הוא מתפלל ובונה ככ"ל זה משכן ובית התפילה כמבואר בליקוטי הלכות השכמת הבוקר א'⁷, שיוצא משם הכל פה להתניקות, שהוא הבל נקי ברור וזך מחטא בתכלית הזכות מחמת שהוא נוצר מהנקודה העצמית והמהותית שאין בה תערובת של שום פגם, ומחמת זה ההבל הנקי הזה אינו חונק את רוחם של אותם התינוקות⁸, כ"ל זה נראה לפי עניות דעתי מבואר מאד בעומק דבריו הקדושים.

ונפשו, וכמו כן לפי מידת השתדלותו בזה, הוא זוכה לפי בחינתו לאיזה בחינה מכלל זה שהוא זוכה למדרגת החזן לפי בחינתו, בכך שהוא מוציא את עצמו ואת כל התלויים בו מכף חובה לכף זכות, ועל ידי זה הוא עושה ניגונים כראוי.

כי ממה שבאתגליא רואים בחוש, שגם בתפיסה הפשוטה הנראית לעין הרגילה, יש כוח במהלך זה, דהיינו שרואים בכלליות אצל כל בני האדם כשמוחקים כל אחד ואחד בפרטיות את עצמו, על ידי הנקודות טובות שבו, נתעוררים כל בני האדם ונתעלים כל אחד בפרטיות על ידי זה, ממדרגתו ומקומו הראשון בעומק הארץ של הייאוש וחלישות הדעת שהיה מונח שם מגודל נפילתו בדעתו, אגם זה בחינת והתבוננת על מקומו ואיננו שכל אחד יכול לראות בעצמו איך החיפוש והמצאה של הנקודה הטובה, מרימה אותו משפלות מקומו הראשון ומעוררת אותו מחדש לעבודת ה', ועל ידי זה באים לשמחה וניגונים וזמירות ולבחינת התפילה כבונה, כי על ידי כ"ל זה נתחזק לומר ולהודות ולהלל על העבר עם כל המעשים הטובים והנקודות הטובות, ולהתפלל לה' לבקש ממנו להשלים את כל בניין המשכן והגאולה השלימה לגמרי.

וכן אפשר לראות באתגליא גם אצל אחרים - כשדון אחרים לכף זכות, שעל ידי שנוהר לדון את כ"ל חבריו לכף זכות, וכולם יקרים בעיניו ככבת עין, על ידי שנוהר להביט עליהם בעין טובה רק על הנקודות טובות שבהם, אז גם הם נתעוררים כ"ל פעם מעומק נפילתם, ויוציאים על ידו מנפילתם בדעתם ומתחזקים להתפלל וכו', שכל זה בחינת והתבוננת על מקומו ואיננו דהיינו שאפשר לראות ולהתבונן בדבר זה ולראות ממש כיצד על ידי העצה הזאת אנשים יוצאים מחושך לאור.

הצדיק מקבל יותר כוח והשגה מאיתנו

וכ"ל זה הוא מהאתערותא דלתתא כנוכר לעיל שהעבודה שלנו במציאת הנקודות הטובות, היא אתערותא דלתתא שנתעורר על ידי זה אתערותא דלעילא מצד עבודת הצדיק החזן העליון בכל זה, שעל ידי זה יהיה גם באחרים הבחינות הנפלאים והתבוננת על מקומו ואיננו, הן לעצמו הן לאחרים,

הערות והרחבות

- 1 עיין ליקוטי הלכות הלכות שבת הלכה ז' אות ד'.
- 2 אין הדברים מפורשים בדברי מוהר"ת אלא מובנים מצירוף דבריו בכמה מקומות בהלכה. עיי"ש באות ט' היטב ובאות ט"ו בסוף ההלכה.
- 3 עיין היטב בתוך התורה, כי הוצאת הרבים ידי חובה בתפילה מקושרת למה שהצדיק דן את כולם לכף זכות ובכך הוא מוציאם מכף חובה לכף זכות, עיין היטב בליקו"ה ה"ל שם אות י"ב בסופה (והתבאר לעיל בעלונים הקודמים).
- 4 עיין תורה רע"ז בעניין הדרכים החדשות שהם בתחילה כמו שביל דקיק ואחר כך הם נעשים דרך כבושה לרבים, וכל זה מצורך לדברי רבינו בתורה רפ"ב, שהי תורה רע"ז נאמרה יחד עם תורה רפ"ב בשמיני עצרת תקס"ח, ועיין היטב בדברי מוהר"ת (עירובי תחומין ו') שם מבואר בדבריו שתורה רפ"ב נקראת דרך הקדושה ודוק.
- 5 כמוכא בחיי מוהר"ן אות ש"ל: "אמר אני יכול לעשות מכולם צדיקים גמורים נוראים, אבל מה יהיה אם ין עבוד השם יתברך בעצמו את עצמו (כלומר שרצונו הוא שאנחנו בעצמנו נתייגע בכוחו ועצותיו הקדושים להשיג עבודת השם. אבל לא שהוא ייתן הכל לגמרי). וכן שמעתי עוד בכמה לשונות שאמר, אני יכול ליתן יראה להאדם עד שיצא מחייו ויתבטל במציאות (...). גם אמר לי אתה בלעדי אינך יכול לעשות (היינו שאיני יכול לעשות ולעסוק בעבודת השם בלעדי כוחו ועצותיו) אבל אני בלעדיך גם כן איני יכול לעשות כלל. (כלומר לעשות לי טובה כל זמן שלא אשתדל בעצמי לקבלה, כי מה שאני צריך לעשות הוא בעצמי אינו יכול לעשות הכל בלעדיי, אף על פי שבאמת הכל ממנו).
- 6 כמוכא בסיפורי מעשיות - שיחות שאחר סיפורי המעשיות: "מעשה היה בצדיק אחד, שנפל עליו עצבות וכבדות גדול. והעצבות והכבדות כשמתגברת על הצדיק, היא קשה מאוד עליו, כי עליו מתחזקת יותר ויותר. עד שנפל עליו עצלות וכבדות כל כך עד
- 7 עיין שם באות ד'.
- 8 כמבואר מתוך קשרי התורה, שמיתת התינוקות היא כאשר ממשיכים אליהם הבל פה שאינו נקי שעל ידי זה הם נחנקים, וזה נעשה על ידי הרועים שאינם הגונים.

שאלה:

ראיתי בתחילת הלכות ראשית הגז שמוהרנ"ת מביא את המעשה שרבינו סיפר אחרי סיפורי מעשיות שהיה צדיק שנפל לעצבות, ולא הצליח לשמח את עצמו בשום דבר, ואפילו במעשים הטובים שעשה הוא לא הצליח לשמח את עצמו, עד שהגיע לשמחה רק בזה 'שלא עשני גוי', שזה בכלל לא מעשה שלו אלא של השי"ת, ובמעשה השי"ת אין שום פגם, ומזה בא לשמחה גדולה, יעו"ש המשך המעשה.

ברצוני להבין ב' נקודות: א) איך מוהרנ"ת מקשר את המעשה הזה לתורה רפ"ב, שלכאורה עיקר הדגש בתורה זו היא השמחה במעשים הטובים, ולא מוזכר בפירוש בתורה שמחה בכך 'שלא עשני גוי' ב) איך באמת הגיע אותו צדיק למצב בו הוא אינו שמח בשום מעשה טוב ובמה אנו אמורים בעיקר לשמוח?

תשובה:

כדי לענות בהרחבה על שאלות אלו, צריך יריעה רחבה מאוד, ועל כן ננסה להשיב בתמצות על שאלות אלו, על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון.

א) בסוף התורה רבינו מזכיר שהשי"ת התחיל לדבר עם משה רבינו מהמשכן – ויקרא אל משה והאל"ף הוא זעירא, האות אל"ף קטנה. מובא במדרש (שחלקו מוזכר גם ברש"י שם) שמשה רבינו מרוב ענותנותו, רצה לכתוב 'ויקר ה' אל משה' כמו הלשון שכתוב אצל בלעם. אבל ה' כתב א' זעירא שאז הלשון היא לשון של קריאה וחובה, והאלף זעירא מלמדת על הענוה של משה.

דהיינו, שבאמת משה הגיע למקום כזה של ענוה שהוא החשיב את עצמו כמו בלעם, בדיוק כמו הצדיק שנפל עליו עצבות, עד שהדבר היחיד שהרים אותו זה האל"ף זעירא של השי"ת שגילה לו את סוד הנקודה הטובה שבאה מאיתו יתברך בבחינת שלא עשני גוי (שהיא בעצם מרומזת גם בלשון 'הבל פה שאין בו חטא' ובלשון 'מעט טוב ששם אינו רשע, שכל אלו המקומות אינם מדברים על מעשה טוב, אלא רק על שלילת הרע, שנובעת מהמקור הכי עליון 'שלא עשני גוי').

ב) הירידה של הצדיק למקום של כף חובה מוחלט, נובע מכך שכמה שהצדיק יותר גדול, אז הכף חובה (דקדושה) שהשי"ת מדיקדק עם הצדיקים כחוט השערה, הולך וגדל אצל הצדיק עד שכנגד רוממותו יתברך כל המעשים הטובים נראים כפגומים. וכל זה בכוונה תחילה מאת השי"ת כדי שהצדיק יגלה את שורש הטוב שהוא מעשה השי"ת בעצמו (ועיין היטב בביאור הליקוטים במה שמרומז בעומק דבריו על תורה זו).

ג) אמנם מובן קצת מדברי ראב"ן שעיקר השמחה בשלא עשני גוי זה עבודה ששייכת יותר לצדיק, אך גם מבואר שם שהבל פה שממשיך הצדיק הזה שזכה לנקודת השמחה ב'שלא עשני גוי', זה שכל התינוקות יזכו גם הם לשמוח בשמחה זו בכל עשיית המצוות והמעשים הטובים שזכו להם.

ההולכים עם תורה רפ"ב חשו איך המבט האמיתי של 'אזמרה' מחיה מעורר ומחזק. יחד עם זאת הם נחשפו למלחמה אותה עורך עמנו הבעל דבר בנסותו לרפות את כוחינו מלראות את הטוב ועל ידי זה להעלות לכף זכות ולהחזיר את הכל בתשובה שלימה, לעיתים אף באיצטלא של ראות שמים.

בהלכות תחומין הלכה ו' אות י"ד (שם מלמד איך גבול הקדושה מורכב מהתורה 'אזמרה' ומהתורה 'איה' שבקרב מתחילים) חושף מוהרנ"ת בדברי חז"ל את הסכנה בפקחת העיניים כלפי הרע, ואיך הצדיקים מתייגעים לשמור על מבטם הקדוש:

וזהו מאי טעמא תמרא דתרנגולא מידלי לעלא, דהינו שריש של עינו מכסה עינו ממטה למעלה כדי שיביט למעלה ולא יביט למטה, הינו שהצדיקים ההולכים בדרך זה להביט על הטוב שב ישראל, לעורר מהשנה. עיניהם מביטים תמיד למעלה, הינו על הטוב שב ישראל שהוא עולה למעלה למעלה ואינם רוצים כלל להביט למטה, דהינו על הרע שלקדם, כי הטוב בחינת מעלה, והרע בחינת מטה, בבחינת מי ידע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח בהמה היורדת היא למטה וכו'.

וזהו מאי טעמא תמרא דתרנגולא מידלי לעלא שעיניהם של הצדיקים המעוררים מהשנה הם מביטים תמיד למעלה על הטוב, בחינת מידלי לעלא. ולמטה, דהינו על הרע אינם רוצים להביט כלל כאלו היו עיניהם מקסות מלמטה בריסי עיניהם וכנ"ל, משום דדיירי אדפה, פרש רש"י, קרשים וקורות. וזהו בחינת הקמת המשכן, בחינת קורות פתינו ארזים רדיטינו ברותים, שנאמר על המשכן שנהגה והוקם מכל הנקודות טובות של ישראל, שעל ידי זה עקר התעוררות השנה, בבחינת שחורה אני במעשי, ונאנה אני בהקמת המשכן וכנ"ל.

הינו מחמת שאלו הצדיקים דיירי אדפה, שכל עסקם ודירתם הם בענין בנין המשכן, שהוא דפי, בחינת קרשים וקורות של המשכן כנ"ל, כי הם עוסקים תמיד לבנות המשכן, שהוא בחינת הדרך הקדש של אזמרה הנ"ל, כמו שמבאר שם, שאלו הצדיקים שעוסקים למצא הטוב תמיד בישראל, הם בונים המשכן וכו', עין שם. ועל כן אין מביטים על הרע כלל כי אם על הטוב, שזהו בחינת מידלי לעלא כנ"ל.

וזהו, ואי עיל קוטרך מתעורר. 'קוטרך' הוא עשן בחינת פגם החטאים, שהם בחינת עלה עשן באפו, הינו שאם היו מניחים לעלות העשן של העונות, חס ושלום, מתעורר היתה מסתלקת ההשגחה חס ושלום וכנ"ל (וכמבאר בסיומן י"ז הנ"ל, עין שם). על כן הם מתייגעים בכל כחם לילך בדרך ה' יתברך להביט רק על הטוב ולא להביט על הרע כלל כדי להכניס את ישראל בכף זכות תמיד עד שיחזרו כלם לה' יתברך, שעל ידי זה תבוא הגאולה במהרה בימינו ויבנה בית המקדש על מכונו, אמן.

דרקדק בלשונו

קשרי התורה הטמונים בדקדוקי לשונותיו

מה אתה רואה

פעמים רבות הדקדוק בלשונו הקדושה מקבל תוספת חיזוק והארה כאשר מבחינים בכך שמילה או ביטוי שנקט מספר פעמים הם בעצם לקוחים מלשון חז"ל או המקראות שהביא במהלך התורה.

בהזדמנות זו נתבונן במילה שהופעתה בדברי חז"ל שונה מאוד מהדרך בה היא מופיעה בשאר חלקי התורה, ונראה איך גם באופן זה הקבלת הלשונו פותחת אפקים להבנה ועבודה לאור דרכי התורה.

המילה 'רואה' מופיעה כמה וכמה פעמים בתיאור הסתכלותו הבעייתית של האדם על המצב: 'ואף על פי שאתה רואה ורשע גמור', 'ואפלו קשמתחיל להסתכל בעצמו ורואה שאין בו שום טוב', 'ואף שקשמתחיל להסתכל באותו הדבר הטוב, הוא רואה

שהוא גם כן מלא פצעים ואין בו מתם, הינו שרואה שגם המצוה והדבר שבקדשה שזכה לעשות, הוא גם כן מלא פניות ומחשבות זרות ופגמים הרבה", ועוד.

ומה גדולה ההפתעה למצוא את לשון 'רואה' מובאת מחז"ל בכיוון הופכי ממש: 'ידע, מי שיכול לעשות גוונים הנ"ל, הוא יכול לידע כל זה. וזהו סוד מה שאמר רבותינו, זכרונם לברכה במשנה (שבת יא): 'באמת אמרו החזן רואה היכן התינוקות קוראים'. החזן דהינו מי שיכול לעשות הגוונים הנ"ל. שהוא יכול להיות חזן ושלח צבור להתפלל לפני העמוד כנ"ל. הוא רואה וידע היכן התינוקות קורין, הינו אצל איה צדיק הם מקבלין הכל פיהם, שעל ידו הם קוראין ונכנסין בהתורה כנ"ל'.

החזן 'רואה' דברים אחרים לגמרי ממה שאנחנו 'רואים'. ואולי זה גופא מה שעלינו להבין כאן, כפי שבאמת

מבואר היטב לכל אורך התורה עד כמה אנחנו צריכים לעמול לשנות את התמונה, לבקש ולחפש למצוא את הטוב, גם כאשר בתחילת ההסתכלות נראה לנו חלילה כאילו כולו רע.

התרגלנו לביטוי 'עין טובה' כתכונה המובילה אותנו לראות דברים לא כצורתם המדויקת, אלא באופן של פירגון והטיה לטוב. כדאי שנתחיל להפנים ש'עין טובה' היא כפשוטו – עין שעובדת טוב ובאמת רואה, בניגוד לעין רעה' שאינה מסוגלת לראות ונלכדת במסכי ערפל המסתירים ומטשטשים את האמת, ומאבדים מאיתנו את ההכרה במבנה המופלא של אותן 'משכנות' שנבנים על ידי הטוב שבכל אחד מישראל.

'באמת אמרו החזן רואה היכן התינוקות קוראים', לראיה אמיתית כזו רבינו הקדוש רצה ומסוגל להביא אותנו, אם רק נבקש ונחפש ונמצא.

התחלה חדשה

בסייעתא דשמיא בתנופה מחדשת מתחילים בראש חודש כסלו בלימוד תורה י"ב מליקוטי מוהר"ן תניינא - 'איה'. כפי שעוד ידובר רבות א"ה, תורה זו מהווה המשך והשלמה עמוקה לענייני התורה רפ"ב - 'אזמרה', עמה זכינו 'לטייל בתורתו' בחודשים האחרונים. רביה"ק הדריך ועורר ללכת תמיד עם תורה רפ"ב, ומה נעים שכעת נוכל להמשיך את ההארה הנפלאה מ'אזמרה' גם בהמשך דרכנו בתורה חדשה זו.

טעמו וראו

מערכת המבחינים על התורה הזמנית והמלגות שעל ידי מיזם 'טעמו וראו' יתחדשו בשבועות הקרובים. כדרכנו בקודש יצאו חבורות לימוד מהודרות על התורה הזמנית החדשה ויופצו במוקדי החלוקה כרגיל. בהמשך אף יצאו בעזרת השם חומרי למידה נוספים כ'מבוא המקראות' ו'לדקדק בלשונו', ועוד. כמו כן יהיה ניתן לשמוע בקרוב בקו 'טעמו וראו' (077-336-2063) שיעורים בהירים על תורה י"ב תניינא, בבקיאות ובעיון ובכמה שפות לתועלת כלל הלומדים.

פריקט 'היכל התורה אומן'

קול התורה הדהד ברמה באומן, כאשר מאות בחורים ואברכים מכל העולם שקדו בהיכל התורה' על תלמודם, ובשמיעת שיעורים מגוונים. המלגות ללומדי כולל ליקוטי מוהר"ן ופריקט 'היכל התורה אומן' הוטענו בכרטיסי האידיש כארט, מספר ימים לאחר ר"ה. אך עקב תקלה במערכת באופן חישוב סכומי המלגות, חלק מהכרטיסים הוטענו רק באופן חלקי. במהלך השבוע האחרון התקלה טופלה, המלגות חושבו מחדש והכרטיסים הוטענו במלוא סכום המלגה. מי שלא הוטען לו כראוי מוזמן לפנות למערכת בנדרים פלוס ב'פניות למערכת' או בדוא"ל lb046277313@gmail.com.

השאלה השבועית

לקראת התורה הבאה בליקוטי מוהר"ן תניינא סי' י"ב, אנו מביאים שאלה שקשורה לשתי התורות יחד:

מדוע חיבר מוהר"ן את שתי תורות אלו, 'אזמרה' ו'איה', כמהלך אחד של ב' דרכי הקדושה, האם מצא לכך סמך ורמז בדברי רבינו, ואם כן, מה הם אותם רמזים?

ניתן להשיב בקו 'לסלסל בתורתו' ובכתב למדור 'אז נדברו'

שלום וברכה למערכת העלון החשוב, ישר כוחכם על כל פעלכם וטרחתכם להגיש לציבור הכל בצורה מנופה ונפלאה ממש כמים קרים על נפש עייפה.

רבינו כותב בתורה רפ"ב שיש לו לאדם לשמוח ע"י מה שמוצא בעצמו איזה נקודה טובה עכ"פ (וכ"כ רבינו בתורה י' תנינא), ובהמשך התורה כותב רבינו, כי בוודאי ראוי לאדם להגדיל שמחתו מאד בכל נקודה ונקודה שמוצא בעצמו עדיין, והדבר צ"ב, שהרי עד עכשיו רבינו דיבר על כך שצריך לחפש ולמצוא בעצמו איזה מעט טוב כי איך אפשר שלא עשה מימיו איזה מצוה או דבר טוב, וכו', ועכ"כ איך אפשר שלא יהיה באותו המעט טוב איזה נקודה טובה וכו', ואיך פתאום נכנס כאן העניין של שמחה ע"י נקודה טובה שמוצא בעצמו מקדושת ישראל (ואף שבתורה י' תנינא כתב רבינו, שצריך לבוא לשמחה ע"י מה שמוצא בעצמו איזה נקודה טובה עכ"פ וכו', ועכ"פ יש לו לשמוח במה שזכה להיות מזרע ישראל וכו', אבל אצלנו בתורה רפ"ב רבינו לא דיבר על אפשרות כזו שאם לא מצא בעצמו נקודה טובה עכ"פ ישמח בקדושת ישראל, אלא אדרבה רבינו אומר שצריך לחפש ולמצוא בעצמו איזה מעט טוב כי איך אפשר שלא עשה מימיו איזה מצוה או דבר טוב?)

וגם צ"ב מה זה נקודות טובות מקדושת ישראל, ולמה צריך למצוא אותם, האם קדושת ישראל זה לא מציאות קיימת הגלויה לכל?

ונראה בס"ד לבאר על דרך המשנה הידועה של רבי חנניא בן עקשיא אומר וכו' (מסכת מכות פ"ג משנה ט"ז), שהרבה מצוות בלאו הכי היו מקיימים אותם, כמו למשל פרשת שקצים ורמשים שבלאו הכי לא היו אוכלים אותם כי נפשו של אדם קצה בהם, והקב"ה רצה לזכות את ישראל ולפיכך הרבה להם הרבה מצוות כאלו (ע"פ פ"ה הרע"ב שם), ולכן מחמת הקדושת ישראל שיש לנו, בהרבה דברים שאנחנו עושים ממילא ביום-יום אנחנו מקיימים מצוות, ולכן אי אפשר שלא עשה מימיו איזה מצוה או דבר טוב, וא"כ אתי שפיר מה שרבינו עובר פתאום לדבר על נקודות טובות מקדושת ישראל, שע"י קדושת ישראל הרבה דברים שכל אדם בעולם עושה נעשים לנו למצוות.

ועוד נראה לבאר על דרך "מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה" שזה רק בישראל, ובעכו"ם לא נחשב למצוה ורק מחשבה רעה נחשבת להם כמעשה, וא"כ אתי שפיר שע"י הקדושת ישראל, אפילו אם אדם לא עשה מימיו שום מצוה או דבר טוב ורק חשב לעשות, אזי נחשב לו כבר לנקודה טובה, והנקודה היא באה מחמת קדושת ישראל.

ועוד נראה לבאר על דרך "אשר קדשנו במצוותיו", שהקדושה שהקב"ה קידש אותנו

- היא ע"י המצוות, ולכן כשאדם מוצא בעצמו נקודה טובה זה בעצם נקודה של קדושת ישראל.

חיים נוסבויס - כולל "עמלים" "פאר הנצח" צפת -

רציתי להציע רעיון אודות השאלה השבועית שהועלתה בעלון 16: רבינו מביא בתורה את מאמר חז"ל שהתינוקות נתפסים על 'עוון הדור', ויש לעיין האם ניתן להבין מהו אותו 'עוון' מיוחד שהוא העוון שעליו נתפסים התינוקות, ומה הקשר בין עוון זה לכלל המאמר?

והנה, כשנשים לב למושג 'עוון הדור' נוכל לדקדק מדוע לא נקרא עוונות הדור בלשון רבים, או בלשון חטא, כפי שבאמת מוזכר בתוך התורה 'הבל שאין בו חטא'. כמו כן עלינו לנסות להבין איך קשורים התינוקות לאותו עוון, ובכלל עניין התינוקות שמופיע כאן בתורה טעון ביאור.

ובקצרה מה שנראה לומר בזה, הוא שעניין הנקודות טובות, הוא ההסתכלות על הטוב כמהות האדם, ואף על פי שהוא רחוק מלהיות שלם, המבט הנכון על כך הוא כעל תינוק, שאמנם בוודאי הטוב שבו חלקי ביותר, אך רק מפני שזו ההתחלה, ומשם יגדל ויצמח גלגול את הטוב האמיתי שגונז בו.

ובכל דור כמובן אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, ויש אפילו שנכשלים בעוון רח"ל, וישנן עוונות שונים שנכשלים בהם. אבל החטאים והעוונות הללו אינם מיוחסים לדור. רק כאשר נוצרת דבור תפיסה מסוימת שבדבר מסוים הדור פגום ונעשים כ'מומר לדבר אחד', כאילו אין להם בחירה ואינם מסוגלים לתקן ולצאת מאותו קלקול, רק זה נקרא 'עוון הדור', שכן בהגדרה ובתפיסה של הכלל אכן זהו עוון ששייך לדור.

הגדרה זו לכשעצמה מהווה סתירה לכל עניין אזמרה, שבו המבט האמיתי לא מזהה את האדם עם הרע שנכשל בו, אלא רואה את עניינו כנקודת הטוב שבו, וכתינוק שלמרות שהטוב שבו עדיין חלקי וחסר, אינו רע חלילה אלא פשוט בתחילת הדרך.

אך אם חלילה מקבעים את התפיסה כאילו אי אפשר לצמוח ולצאת מאותו הרע, שזה כאמור כל מהות המושג 'עוון הדור', הרי שבכך שוללים את המושג 'תינוקות', והם מסתלקים בעוון הדור. ואולי ניתן אף להוסיף בהבנת עניין זה שהתינוקות נתפסים בעוון הדור, שלפי ההבנה בתורה 'אזמרה' נראה שכלל נשמות ישראל הם בחינת התינוקות, והיתפסות התינוקות היא הפגיעה ביכולת של כל אחד להתחבר להכרה שהטוב שבו הוא מהותו האמיתית וביכולתו לצמוח, והוא הופך להיות 'זקן חלילה'.

יזכנו ה' להתחדש ולצמוח בכח הטוב שבנו.

שאלתיאל ה. ירושלים.